

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.

Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. ček. račun št. 14.577.

Leto I.

LJUBLJANA, 30. decembra 1926.

Stev. 16.

Nova vlada — korak k vojni diktaturi.

V volilno agitacijo.

Same krize ...

Skoro vsak mesec imamo krizo v vladi. To je znak, da vladajoča gospoda ni sigurna svoje moči. Uzunovič je že četrtič demisioniral s svojo vlado. Potem je prišla Pašičeva smrt... Nenadno, ob času hudih in zelo pomembnih notranjih zapletljivih... Sledila so nato pogajanja za sestavo nove vlade.

Uzunovič sprejel vse predloge dr. Korošca.

Pogajanja so se vršila posebno s Slovensko ljudsko stranko. Uzunovič je pri tej priliki izjavil, da so zahteve dr. Korošca popolnoma sprejemljive in da so posebno one zahteve, ki se nanašajo na gospodarska in finančna vprašanja, popolnoma koristne državi in narodu. Na to je dr. Korošec izjavil, da je pripravljena Slovenska ljudska stranka vstopiti v vlado.

Klerikalci že napol v vladi.

Lista novih ministrov se je že sestavljala. Med ministri sta se nahajala že dva klerikalca, dr. Gosar in dr. Kulovec. Toda iz dvora je na božično noč prišel ukaz o imenovanju nove vlade pod predsedništvom Uzunoviča, kjer pa klerikalnih ministrov ni bilo.

Vlada RR.

Radikali in radičevci tvorijo vlado. Izvršile so se nekatere važne osebne izpremembe. Pucelj je odletel. Še vedno pa sta dva ministrska sedeža pripravljena za SLS, če vstopi v vlado, kakršna je.

Uzunovič znova vabi SLS.

Po sestavi svoje pete vlade izjavlja Uzunovič:

„Vse je že bilo gotovo, vsi predpogoji za sestavo takšne liste, v kateri bi sodelovali tudi člani SLS, so bili že gotovi. Do tega trenutka nimamo še nobenega obvestila, ali je Slovenska ljudska stranka sodelovanje v vladi zavrnila. Mi verujemo, da ga Slovenska ljudska stranka ne bo odklonila. Razgovori, ki smo jih imeli z njenim voditeljem, dokazujejo, da ima tudi druga stran pravilno razumevanje... Iz tega izhaja moje upanje, da bodo zastopniki SLS tudi pomočniki v vladi in da bodo našo vlado sestavljale te tri stranke in najbolj izraziti predstavniki troimenega naroda“.

V kakšno vlado vabi Uzunovič dr. Korošca, to si moramo ogledati. Videli bomo obenem razloge in namene vladajočih krogov v Belgradu.

Stremljenje kralja za koncentracijsko vlado.

„Slovenec“ z dne 28. dec. piše:

Od vseh vesti je najzanimivejši uvodnik uglednega političnega časopisa „Političnega glasnika“. V tej tedenski reviji se zatrjuje, da je v najožjih zvezah z dvornimi krogi. Ta list je splošno vedno dobro informiran in posebno dobro pozna vse zakulisne namene merodajnih činiteljev. V uvodniku od ponedeljka 27. decembra pod naslovom „Nova vlada“ navaja najprej razloge, ki so dovedli do krize, in pravi potem: „Da je z ozirom na to kralj stremel, da se sestavi koncentracijska delovna vlada, ki naj bi služila obrambi domovine na zunaj ter v stvari rešila gospodarsko krizo. Torej je stremel za najboljšo rešitvijo“.

Dva generala v vladi.

Najznačilnejše za novo vlado pa je, da je postavljena pod vojaško kontrolo. Dva aktivna generala sta med ministri.

Prvi je Stevo Hadžič, armijski general, adjutant kraljev. Prevzel je vojno ministrstvo, kakor za časa Davidovič-Koroščeve vlade, ki jo je potem s svojo demisijo vrgel ob tla. Drugi je Svetislav Milosavljevič, armijski general, kateremu je prepuščen promet. — Kaj naj to pomeni?

Zmaga dvora nad parlamentom.

„Politični glasnik“ piše: „Nova vlada ima dobro stran, ki jo moramo naglasiti. V njej se je namreč odstopilo eno mesto (promet) strokovnjaku izven parlamenta. To je majhna zmaga kompetence monarhije nad nekompetenco demokracije. Majhna, toda ker je majhna, je ta zmaga za bodoče značilna.“

Parlamentarizem buržuazije propada ...

Priprava na vojno.

„Politični glasnik“ nadaljuje: „S tem, da se je general postavil na čelo železniškega ministrstva, je ogromna večina priznala, da je ta resor za državo najbolj važen, bodisi v miru bodisi v vojni. Monarhija vodi zunanjo politiko tako: Na nevarnost od zunaj odgovarja s tem, da postavlja na čelo železniškega ministrstva strokovnjaka — generala. Kako se bo Italija iznenadila, ko bo prečitala listo nove vlade“.

Znano je, da je roparska politika Italije na Balkanu naletela na odpor pri belgrajski vladni gospodi. Zato je moral demisionirati zunanji minister Ninčič, ki ga tudi v novi vladi ni več. Nova vlada pomenja torej povečanje vojne nevarnosti na Balkanu.

Militarizacija železnic — redukcija železničarjev.

Z novo vlado so militaristični krogi prešli v ofenziven nastop. Armado so organizirali in pripravili za vojno. Zdaj hočejo militarizirati tudi promet.

Pri tem bodo zasledovali tudi še drug važen moment: takozvano štedenje ali „nema kredita“. Železničarjem se bodo znižale plače, podaljšal se bo delovni čas, reduciralo se bo osebje.

Zdaj tudi postaja jasno, zakaj stalnost železničarjev še ni potrjena.

Pred novimi notranjimi zapletljivji.

Rešitev krize z novo vlado pod vojaško kontrolo bo na drugi strani pod-

žgala k novim zakulisnimi dogodkom in k novim notranje — državnim borbam.

Pašičevci so namreč silno ogorčeni in izjavljajo:

„Gotovo se ves radikalni klub strinja s tem, da sedanja Uzunovičeva vlada ne sme dobiti zaupanja radikalnega kluba. S to vlado se je otvorila nova doba političnega življenja, ki pomenja gaženje parlamentarizma in uvajanje diktature. Pašičeva smrt je ohrabila njegove epigone... S tem, da se vojska vtika v politiko, se država približuje žalostnim razmeram Grčije in Romunije.“ („Slovenec“ z dne 28. dec.)

Vloga radičevcev in klerikalcev.

V takem trenutku torej, ko se za beograjskimi kulisami dogajajo tako globoki pretresljaji, da jih je treba premagovati z vojaško diktaturo — v takem trenutku prihajajo radičevci in klerikalci na pomoč vladajoči militaristični kliki. V imenu hrvaškega in slovenskega naroda podpirajo beograjski režim in izvršujejo največje izdajstvo nad interesi delovnega ljudstva Slovencev, Hrvatov in tudi Srbov.

Ako vstopi SLS v vlado, bo priznala vse, kar se je dosedaj zgodilo. Priznala bo vojaško kontrolo nad vlado, priznala vse priprave na novo vojno.

Delavci in kmetje.

Nova vlada pomenja poizkus militarizma in monarhije zvezati se s srbskim, hrvaškim in slovenskim kapitalom v vladajočo trojico. To je ogromna in še večja nevarnost za delovno ljudstvo Jugoslavije kakor vse vlade dosedaj.

Povečani davki, razbrzdani militarizem, ojačena vojna nevarnost — tako se glasi program nove vlade.

Nasproti temu ustvarjamo enotno fronto delavcev in kmetov vseh narodnosti Jugoslavije za boj:

proti vojaški diktaturi,
proti militarizaciji železnic,
proti vojnim nevarnostim,
proti vladi združenega velekapitala.

Za republiko.
Za vlado delavcev in kmetov.

Omogočite izhajanje „Enotnosti“!

Naša „Enotnost“ se bori z velikimi težavami. Zato, delavci in kmetje, vam prihaža večkrat samo na dveh straneh. Vrhutega še ponekod pošta ovira redno dostavljanje lista.

„Naprej“, „Delavska politika“, „Delo“ vsi ti politični listi uživajo gotove prednosti bodisi pri bankah, bodisi pri zadržgah ali pa kredit pri tiskarnah in živijo od inseratov. Tega „Enotnost“ nima. Zato pa je vsidrana v delavcih in kmetih, kar dokazujejo njeni številni dopisi.

Toda premajhen je še naš krog čitateljev in naročnikov. Povečati ga moramo! Novih naročnikov pridobivajmo! Kolpartažo organizirajmo! Za tiskovni sklad na delo! Kadar boimo bolj razširili „Enotnost“, bo tudi redneje izhajala in na 4 straneh. Vso volilno agitacijo, vse sestanke, vse shode — naše in nasprotniške — izkoristite za našo „Enotnost“.

S požrtvovalnostjo in ljubeznijo do naše ideje na delo! Omogočite izhajanje „Enotnosti“!

Spored vol. shodov v mežiški in dravski dolini

Mežica 2. jan. dopoldne pri Stoparju, govorita ss. Kuhar in Luka Juh.

Reljana 2. jan. popoldne pri Hrastu, govorita ss. Peršek in Borštner.

Črna 6. jan. dopoldne pri Krulcu, govorita ss. Kuhar in Juh Luka.

Prevalje 6. jan. dopoldne pri Rozmanu, govorita ss. Peršek in Borštner.

Leše 6. jan. popoldne v restavraciji, govorita ss. Borštner in Peršek.

Marenberg 9. jan. dopoldne, govorita ss. Möderdorfer in Žagar Maks.

Muta popoldne 9. jan., govorita ss. Möderdorfer in Žagar Maks.

Ribnica na Rehaju 9. jan. dopoldne, govorita ss. Doberšek Karol in Peršek Ignac.

Brezno 9. jan. popoldne, govorita ss. Peršek in Doberšek.

Dravograd 9. jan. dopoldne, govorita ss. Kuhar in Borštner.

Libehče 9. jan. popoldne, govorita ss. Kuhar in Borštner.

Guštanj 16. jan. dopoldne, govorita ss. Möderdorfer in Novak Miha.

Oblastne volitve se bližajo. Meščanske stranke pridno sklicujejo sestanke in shode, večinoma po vaseh in trgih. V industrijskih revirjih pa je razmeroma še mirno in tiho.

Na agitacijo, sodrugi!

Pridobivajte delavce iz obratov za delavski blok. Iztrgajte jih vplivu meščanskih strank. Prepričajte one, ki bi se iz odurnosti do nosilcev-reformistov hoteli vzdržati glasovanja. Kajti z glasovanjem za združeno delavsko listo ne bomo glasovali za kandidata-socialpatriota, temveč za skupen nastop in za ono politično skupino, ki dosledno in iskreno zagovarja skupen nastop.

Sklicujte shode po industrijskih krajih na dan 9. januarja!

Tako se glasi sklep Združenega glavnega volilnega odbora.

Na kmete, sodrugi!

Industrijski delavci, napotite se v vase na agitacijo. Povejte odkrito sodrugom kmetom, da prihajamo na deželo šele sedaj, ker delavci živimo v slabih razmerah, ker ravno zdaj prihajajo meščanske stranke s svojimi lažnjivimi obljubami in goljufivimi besedami in ker hočemo ravno zdaj poudariti potrebo zveze delavcev in kmetov.

Sklicujte shode po kmečkih vaseh na dan 16. januarja!

In bližje bo dan 23. januarja, bolj moramo napeti vse svoje moči. Mobilizirajmo vse sile za zmago delavskega bloka, za zmago delavsko-kmečke enotnosti!

Po najvažnejših industrijskih revirjih je treba sklicati ponovne shode še zadnji teden.

Na dan 23. januarja pa glasujte vsi za združeno listo bloka delavcev in kmetov!

Ustvarjajte enotno fronto delavcev in kmetov!

Javno vprašanje

na „Delavsko Politiko“ in pokrajinsko vodstvo Socialistične Stranke Jugoslavije.

Centralno glasilo vaše stranke „Radniške Novine“ v Belgradu pišejo v št. 51., da je pokrajinski odbor te stranke v Sloveniji sklenil na svoji seji 1. decembra, „da z ozirom na skupni nastop razpravlja, kjer se za to pokaže potreba, z grupami, ki so pristale na naš program in stojijo na marksističnem temelju. To je predvsem grupa „Zedinjenje“ in Bernotova grupa, a da se odbije vsak kompromis z vsemi grupami, ki se štejejo v sekoije boljševiske stranke, in ravnatoko njihove parole in njihov program.“

Pokrajinsko glasilo vaše stranke „Delavska Politika“ piše v svoji št. 170. sledeče: „Zlasti pomemben je sporazum s skupino „Enotnost“, ki predstavlja, poleg naše stranke, številno in ideološko, najjačjo silo ter razredno in revolucionarno najjasnejše opredeljeno strujo v delavskem pokretu Slovenije.“

Kaj pomeni protislovje teh dveh izjav? Na katerem stališču stoji „Delavska Politika“, na prvem ali drugem? Isto vprašanje stavljam pokrajinskemu odboru SSJ.

Hangčan zavzet.

Kantonske rdeče čete so zavzele veliko morskoprstanišče Hangčan. Od Šangaja so oddaljene samo še 100 km. — Severno Hankan je Vu-pej-fu ponovno doživel poraz. — Anglija misli spričo zmago kantonske vlade izpremeniti svojo taktiko. — Čičerin je izjavil v Berlinu, da bo revolucija na Kitajskem prinesla Kantonu popolno zmago v vsej kitajski deželi. Pomoč sovjetske Rusije ji je zagotovljena. — Tudi ljubljanski meščanski listi so začeli pisati o uspehih nacionalne revolucije na daljnem vzhodu.

Vabilo na diskuzijo o strok. zedinjenju.

Socialistični stranki Jugoslavije!
Skupini „Zedinjenje“!
Strokovni komisiji!
Členjeni sodruzi!

Z ozirom na skupen nastop vseh zgoraj imenovanih političnih strank in naše skupine v oblastnih volitvah,

z ozirom na izjave posameznih predstavnikov Socialne stranke o strokovnem gibanju na javnih volilnih konferencah,

z ozirom na podpiranje politične volilne akcije s strani Strokovne komisije, smatramo za potrebno, da se doseže skupen nastop vseh zgoraj imenovanih organizacij ne samo v volitvah, ampak tudi v tako

važnem in perečem vprašanju vsega proletariata Jugoslavije, kakor je ravno strokovno zedinjenje v vsej državi.

Ker to vprašanje med gornjimi organizacijami še ni razčiščeno v luči skupnega nastopa, predlagamo, da se skliče javna diskuzija o vprašanju strokovnega zedinjenja v Jugoslaviji.

Uredništvo „Enotnosti“ je pripravljeno prevzeti uvodni referat. Odstopi ga pa na željo vsakomur. Prostor, dan in uro določimo sporazumno.

Delu čast in oblast!

Ljubljana, dne 22. decembra 1926.

Uredništvo „Enotnosti“.

Vabilo

na javno diskuzijo o programu avstrijske socialne demokracije.

Skupini „Zedinjenje“!

Ker se je v vašem listu „Delo“ že večkrat pisalo o programu avstrijske socialne demokracije v zvezi z „enotno politično stranko“ smatramo za potrebno, da se pred najširšo delavsko javnostjo obravnava ta program na javni diskuziji. S tem bomo pripomogli k razčiščenju razlik med posameznimi strankami.

Uredništvo „Enotnosti“ vas zaradi tega

vabi, da se skupno skliče javna diskuzija o tem vprašanju. Pripravljena je tudi prevzeti uvodni referat. Na vašo željo ga prepustimo tudi vam. Prostor, dan in uro določimo lahko sporazumno.

Odgovora pričakujemo najpozneje v enem tednu.

Delu čast in oblast!

Ljubljana, dne 22. decembra 1926.

Uredništvo „Enotnosti“.

Kaj bomo zahtevali od izvoljenih poslancev?

Od izvoljenih poslancev bomo zahtevali vsi delavci in kmetje brez razlike:

1. da se izjavijo proti centralizmu, ki odvzema oblastnim skupščinam vsako pravico in jih izpreminja v navadno orodje vladajoče gospode v Belgradu;
2. da se izjavijo za samoodločbo narodov do odcepitve, da zahtevajo za Slovence v Jugoslaviji in Italiji pravico do samostojne države, da zagovarjajo samostojno in zedinjeno Slovenijo;
3. da glasujejo proti vsakim novim davkom na delavce, revne kmete in nameščence; davčna bremena naj se naložijo kapitalu in premožnim slojem;
4. da glasujejo za fond za brezposelno podporo, za izboljšanje socialne zakonodaje;
5. da glasujejo za odpravo stanovanjske bede, za zidavo novih hiš s strani države, občine in industrijskih podjetij;
6. da glasno protestirajo in glasujejo proti zakonu o zaščiti države, proti akciji nad delovnim ljudstvom, proti gerentstvu in komisarjenju na občinah;
7. da glasujejo za odpravo rubežni revnih kmetov.

Sodrug! Delavci in kmetje! Ko boste postavljali kandidate, stavite jim gornje delavske zahteve, da se kandidati in nosilci list pred masami na javnih shodih izjavijo zanje.

O brezposelnosti v Sovjetski Uniji.

Na plenumu vsesovjetskega centralnega odbora strokovnih organizacij je poročal Hindin o brezposelnosti v Sovjetski Uniji. Iz njegovega poročila prinašamo sledeče odstavke:

Miljon brezposelnih — to število ostaja v Uniji v zadnjem času nespremenjeno. Toda — niso isti ljudje brezposelni. Veliko število brezposelnih je bilo pritegnjenih k industrijskemu delu vsled povečanja produkcije. Število zaposlenega delavstva in število organiziranega delavstva stalno narašča.

Brezposelnost v Sovjetski Uniji niti v enem slučaju ni posledica krize v produkciji. Tudi ni nastala brezposelnost zaradi boljših metod dela, ki zmanjšujejo potrebo po delovni sili. Pri nas ni redukcij, pri nas se potreba po delovni sili ne zmanjšuje, temveč raste. Število brezposelnih pa ostaja vedno na isti višini zaradi neprestanega pritoka delovne sile iz dežele v mesta. Vsako leto prihaja v mesta dva in pol milijona kmetov, od katerih pol milijona ostaja trajno v mestih.

Naš boj proti brezposelnosti ima več oblik:

1. Poučevanje brezposelnih v kvalificiranih delih, ki se vrše v tečajih Central-

nega Inštituta Dela. Sedaj se v teh tečajih poučuje 10.000 brezposelnih.

2. Organizacija delovno-produktivnih enot, kjer je zaposlenih okrog 100.000 brezposelnih.

3. Socialna dela, pri katerih se tudi zaposluje precejšnje število brezposelnih.

4. Končno, ker vsled pomanjkanja produkcijskih sredstev, katerih nismo mogli tako hitro iz razvalin ustvariti, ne moremo z navedenimi sredstvi objeti vse brezposelne, moramo preostale denarno podpirati, za kar se je v letu 1925-26 izdalo 46 mil. rubljev (= 1500 mil. Din).

Stalno razširjamo uporabljana sredstva, za bodoče leto predvidevamo precejšnje njihovo razširjenje. Tako bomo v nekaj letih popolnoma odpravili brezposelnost.

Volitve rudarskih zaupnikov v Velenju.

Nastopale so štiri skupine: Bernotovci, socialisti, klerikalci in mi. Valenček (social-patriot) je dobil 42 glasov in torej ostal brez mandata. Klerikalci enako. Mi 3 delegate in 3 namestnike, isto tudi Bernotovci, ki so z največjim trudom pridobili isto kot mi. Mi bi imeli 4, ako bi se ne bili 2 dni pred volitvami pojavili v čakalnici lepaki proti s. Kališniku, da je mladoleten. De avci so temu manevru nasprotnikov nasledili, ter ga po večini črtali. Kljub temu je prišel v namestništvo s 120 glasovi. Naši so izvoljeni: Polam (230 glasov), Lekš (197), Doberšek (168) kot delegati, kot namestniki Ocepik (166), Ojstriš (147), Kališnik (120). Od prejšnjih delegatov sta ostala samo dva in dva namestnika. Gospode je ta rezultat zelo razočaral. Sodrug! Pripravite skupno konferenco delegatov kot pišete v zadnji „Enotnosti“.

O konzumih.

Ker se bližamo novemu letu, je potrebno, da delavstvo tudi pogleda malo na gospodarsko polje, kako stoji njegova stvar.

Tudi pri nas v Zagorju se nahaja takozvani delavski konzum. Ako pogledamo vsa povojna leta, delavstvo v njih do danes ni občutilo, da bi „delavski konzum“ kljuboval vsem „privatnim trgovcem“, akoravno je to naloga socialističnega konzuma. Vzrokov ni težko najti. Vsi delavci zagorske kotline vemo, da obstoja odbor konzumnega društva in da temu odboru načeljuje g. Čobal, vsi pa tudi dobro vemo, da je to vodstvo skrajno konzervativno. Ze desetletja so eni in isti ljudje na vodstvu in jim ni na tem, da bi resno kljubovali napram izkoriščevalcem. N. pr. hrastniški delavski konzum vodi precej drugo politiko kakor naš v Zagorju, akoravno ni tako dobro situiran, kakor pravijo naši stari mački o njem. Da ni tako dobro situiran, je čisto naravno, ker hrastniški delavski konzum ima pravilno delavsko taktiko, da je treba pridobiti čim več članov odjemalcev, da se na ta način iztrgajo iz rok privatnim trgovcem. Posledica te pravilne taktike je ta, da je letos hrastniški konzum izplačal obresti v znesku 4 odst., nasprotno pri nas v Zagorju dosejamo samo 2 odst. To je velika razlika. V Hrastniku se odbori menjajo vsako leto ali dve leti, in dočim odborniki vedo, da je potrebno čim ceneje prodajati robo in čim večje obresti izplačati zadržnikom,

ker le na ta način pridobimo več odjemalcev in na tak način uničujemo privatne trgovce in izkoriščevalce. Naše konzervativce pa pozivamo zagorski delavci, naj se zganejo, kajti skrajni čas je tu. Pika.

Op. uredništva: Visoke obresti še niso znak proletarske zadržniške politike. Delavski konzumi morajo zbirati rezerve za čas boja.

Za pobratimstvo delavcev.

Naši Amsterdamci trdijo ob vsaki priliki, da Moskva razbija delavske vrste. Da temu ni tako, dokazuje naslednji govor sodruga Knusinena v Moskvi, ki ga priobčujemo deloma.

„Zid med našimi vrstami in med ne-strankarskimi in socialno-demokratičnimi delavci moramo na vsak način podreti. Ta zid ni v vseh deželah enako močen. V Nemčiji n. pr. je še precej velik. Večkrat se zgodi, da izjavi socialno-demokratični delavec, ko sliši komunista: „Že mogoče, da je tako; ker pa govoriš ti, komunista, ne grem s teboj.“ Na Francoskem je stvar drugačna. Tam poslušajo tudi reformistični delavci radi komunistične govornike. Lažje je torej, ker se ne vpraša, kdo govori, nego kaj govori in kaj je storiti. Seveda mora naša stranka pokazati, kaj je storiti. V nekaterih drugih deželah je še lažje. Na Švedskem n. pr. se delavci sploh ne bojijo, poslušati komunista. Toda povsod, kjer se je ustvaril omenjeni prepad, ga moramo prekoračiti v interesu našega gibanja. Naši delavci se morajo pobratiti s socialno-demokratičnimi delavci. Nikdar

pobratimstva z njihovimi voditelji, toda armade na obeh straneh bojevnih linij se morajo pobratiti. Potrebno je. Znati se morajo spustiti v stvarno diskuzijo in s socialno-demokratičnimi delavci stvarno razpravljati. Ni treba pričeti z diskuzijo pri najglobljih načelnih vprašanjih, pri končnih ciljih. Lahko n. pr. razpravljamo o položaju v sovjetski Uniji ali o različnih praktičnih vsakodnevnih vprašanjih. Treba je povedati: mi smo revolucionarji, hočemo se porazgovoriti z vami o tem in onem vprašanju, da v teh praktičnih vprašanjih najdemo skupen rezultat.“

V nebo vpijoče nasilje nad proletariatom v Italiji!

(Dopis s. V. iz Italije.)

Namenil sem se napisati par vrstic o našem položaju v Italiji. Odkar obstoja fašizem v Italiji občutimo mi delavci hude bolečine. Ob rojstvu fašja ricinovo olje, pretepi, uboju, poži delavskih domov, itd.: vse to je občutil italijanski proletariati. Potem se razpustil strokovnih organizacij, neštivilnokratno zaplenjen je proletarskih glasil n. pr. „Unita“, „Lavoratore“ in „Dela“. In zakaj vse to?

Ob strašnem umoru s. Matteotija je bil najugodnejši moment za energičen nastop proti fašističnemu terorju, ali g. socialistom, maksimalistom, reformistom se ni videlo potrebno vzeti železne metle v roke in pomesti to golazen. Delali so proti komunistom, ki so hoteli odločnega boja. In tako je po zaslugi reformističnih izdajalcev dobil fašizem še večjo moč. Ustanovil je fašistične sindikate, to je strokovne organizacije in vsak delavec je prisiljen, da stopi vanj, sicer mora na cesto.

Pred par meseci je Mussolini prevzel vrhovno komando fašistovske milice. In takoj smo občutili posledice. Po atentatu 24. novembra nam je zadal hud udarec. Ustavljena so bila vsa antifašistovska glasila kakor „Unita“, „Avanti“, „Il Mondo“, „Republikano“ itd. Še huje pa je razpustil komunistične stranke. Tudi druge stranke niso bile očuvane, ravno tako se je zgodilo s socialistično, maksimalistično, reformistično in republikansko stranko. Te zadnje so razpuščene za dobo pet let. A komunistična za vedno(?)

Mussoliniju še to ni zadostovalo. Želeč postati imperator, kakor ruski car Nikolaj, je začel posnemati njega. Ni zadosti, da je razpustil stranke, strokovne organizacije, ustavil časopise, poleg vsega tega so mu na poti do njegove sreče še najboljši sodrug voditelji stranke in propagandisti. Te je začel z začetkom tega meseca internirati v Sicilijo, Kalabrijo, Sardinijo in Libijo. Ene za pet, druge za tri in za eno leto. Najprvo se je skopal na intelektualce, ki so bili z delavstvom, t. j. na inženirje, profesorje, učitelje, odvetnike, uradnike itd.

Za temi pa se je spravil na najboljše proletarce. Iz Trsta je konfiriranih najboljših sodrugov, med temi s. Juraga, s. Negri, s. Rokole. Do sedaj je interniranih veliko število sodrugov in tudi socialistov. Družinam internirancev daje država 10 L na dan podpore, kar je malenkost proti taki dragini.

Le klerikalcem (popolaróm) je stranka samó na pol razpuščena. Njim je še dano življenje, ker rimski papež je tudi fašist in moli za Mussolinija.

Po šolah učijo naše otroke fašistovske himne „Giovinezza“ in „Bandiera tricolora“. Fantki od 8. do 14. leta morajo biti v fašističnem naraščaju „Balila“, kdor noče je izključen iz šole. Dajo jim uniforme, kratke sive hlače, črno srnjco in črno kapico in jih učijo vse po fašistovski.

Vsak novovstopivši delavec na delo se mora vpisati v sindikat, če ne, ne dobi dela. Plačati mora članarino 15 L mesečno. Na delu in izven dela moramo pozdravljati naše predpostavljene samo po fašistovski.

Nalagajo nam velike davke. Neženjeni moški od 25 do 65 let morajo plačati 25 L davka na mesec. Zato, ker kuhamo jedi, moramo plačati za ogenj 12-50 L na leto, od dimnika na hiši se plača 12 L letno, od kože 10 L, od vola 25, od kokoši, psov, skratka vsaka reč je obdavčena. Če čevlji stanejo 100 L, je 10 L davka, ki pa ga ne davči čevljar ali trgovec, pač pa kupec. Za obleko ravno tako na vsakih 100 L je 10 L davka. Vse samo davki, davki in rubežni. Plače namesto da zvišujejo, jih znižujejo, a delovni čas se povišuje.

Čim bolj napredujejo kantonski proletarci v Kini, tem bolj nas pritiska Mussolinijeva pest. Bojim se, da bo po Novem letu še huje za nas proletarce, kot do sedaj. Ali vse na svetu je minljivo in tudi to bo minulo. Propadel je ruski carizem, propadel bo tudi Mussolinijev fašizem. Vsaka stvar ima svoj konec, tako bo konec tudi temu trpljenju. Dokler bodo proletarske mase razcepljene po raznih strankah, dotlej bo slabo za proletariati. Italijanski proletariati uvideva, da je fašizem za vse enak, on je kapitalistična garda proti proletariatu in se zato vsak dan bolj strnjeno in enotno bori proti njemu.

Delavci, sodrugji, ne dopustite, da tudi v Jugoslaviji pride do takega suženjstva kot pri nas v Italiji. Organizirajte se, združite se pod rdečo zastavo razredno zavednega proletariata! Zasludite dobro svetovne dogodke proletariata. Za vzgled naj vam bo italijansko delavstvo in drugih vzhodnih narodov, ki koraka danes naprej.

Tudi italijanski proletariati se bo znal otresti Mussolinijevga biča. On se pripravlja na osvobodilni boj.

Ime naše liste.

Meščanski časopisi pišejo, da se naša lista imenuje lista „Zveza delavskih strank“. To ni točno! Lista se imenuje:

Zdržena lista delavcev in kmetov.